

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
V Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2021 року

Харків 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

- Прокопенко І. Ф.** – радник ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

- Радченко Л. П.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Сідельнікова І. В.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Соляр В. В.** – завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Мельникова О. В.** – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент
- Зайцева П. О.** – член Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С.Сковороди, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня 4 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол №5 від 11 травня 2021 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2021 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2021. – 173 с.

У збірці представлено матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, аспекти оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, проблеми інституційно-правового забезпечення й управління розвитком підприємств, економічної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 «ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ».....	6
Бондаренко Я. О. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	6
Строгов С. А., Сухов В. М. АНТИКРИЗОВІ ГЕОЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗГОРТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	10
Міжерицький В. А. ІНВЕСТИЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	16
Коновалова А. С. ДИНАМІКА ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	20
Мажнікова В. Г. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ.....	24
Золотухіна Т. В. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ.....	29
Алексєєва Н. Р. ПРИЧИНИ ЦИКЛІЧНИХ КОЛИВАНЬ В ЕКОНОМІЦІ.....	33
Нос Д. Ю. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ КРИЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	38
Гавриленко А. І. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ - ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	41
Костюк В. О. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ.....	45
Винник Б. Р. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ.....	48
Савельєв В. О. ВВП УКРАЇНИ, ЙОГО ДИНАМІКА ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ.....	52
Удовиченко Д. О. БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	54
Приваліхіна І. К. ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	58

Нос Данііл Юрійович
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка», група 24-е
Науковий керівник – к.е.н., професор кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Радченко Л.П.

МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ КРИЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Порушення стабільного рівноважного стану економічної системи, яке має прояв у спаді виробництва, високому рівні безробіття, тривалому підвищенні середнього рівня цін - це і є макроекономічна нестабільність.

На сучасному етапі в світовій економіці та в національних економіках відбуваються неоднозначні зміни, які пов'язані, як з циклічним розвитком макроекономічних процесів, так і з впливом нових глобальних викликів, наприклад, потрясінь економіки від COVID-19.

Одна з основних цілей державної економічної політики - це досягнення макроекономічної стабільності, або іншими словами, досягнення стійкого економічного зростання при незначному рівні безробіття і стабільному рівні цін. Основними інструментами державного регулювання економіки є фіскальна (бюджетно-податкова) і кредитно-грошова (монетарна) політика.

В останні десятиліття структура світової економіки, включаючи реальний сектор, зазнала значних змін, що вплинуло на циклічність економічного розвитку і кризові явища економічної системи.

Глобалізація стала процесом, який визначає розвиток міжнародних економічних відносин, спостерігається посилення взаємозалежності національних економік і, як наслідок, збільшення ступеня впливу однієї на іншу.

Трансформація кризи відбувається за кількома напрямками.

По-перше, внаслідок глобалізації відбувається загострення економічних протиріч і диспропорцій.

По-друге, зміна структури світового господарства, а саме, переважання сфери послуг, сприяє порушенню пропорційного розвитку світової економічної системи.

По-третє, посилюються глобальні дисбаланси, а існування протягом тривалого часу економік з негативним або позитивним сальдо платіжного балансу призводить до закріплення нерівноваги світової економіки.

По-четверте, спостерігається зміна циклічності економічного розвитку, і відповідно змінюється частота повторення спадів і криз.

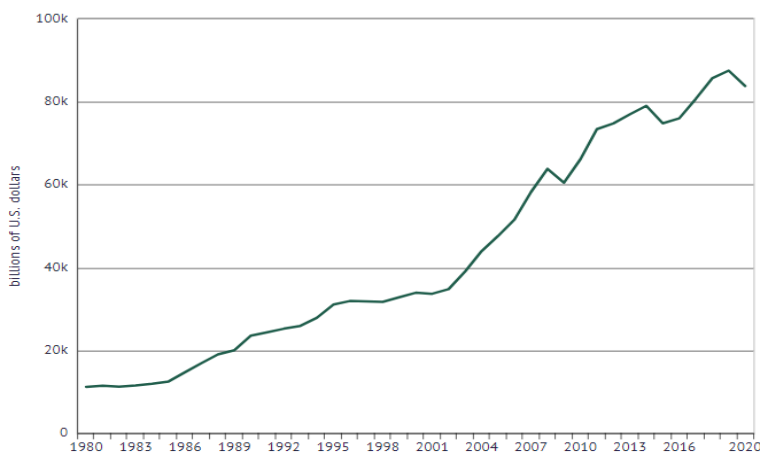
По-п'яте, економіка знань має суттєвий вплив на різні види циклів, в тому числі і на довгохвильові цикли Н.Д. Кондратьєва.

Головна особливість сучасної кризи - його зв'язок зі світовою економічною кризою, підтвердженням чого може бути той факт, що ознаки економічного спаду в деяких країнах і перекося в розвитку світової економіки намітилися задовго до кризи [1].

Розрахунок перерахованих вище індикаторів з 2011 по 2020 рік не демонструє їх істотної зміни в порівнянні з докризовим періодом (з 1980 до 2011 року), як видно на рисунку 1. Не відбулося значного зниження дисбалансів у світовій економіці і торгівлі. Структура міжнародного руху капіталу і темпи зростання світового фінансового ринку відносно швидко відновилися (за винятком деяких інструментів, таких як іпотечні цінні папери), а обсяг державних боргових зобов'язань провідних країн значно збільшився в зв'язку з антикризовою державною підтримкою учасників ринку.

При відсутності своєчасних заходів на національному та міждержавному рівнях подібна ситуація представляє потенціал для кризових потрясінь світового фінансового ринку в найближчі роки, тобто, що і трапилось [1].

Основою попередження криз є контрциклічне регулювання на світовому фінансовому ринку. При стабільному функціонуванні ринків перевагу слід віддавати ринковим методам регулювання на основі конкуренції, законів попиту і пропозиції.

ДАТА	ЗНАЧЕННЯ (billions dollars)	ЗМІНИ (%)
2020	83 844,99	-4,23%
2019	87 552,44	2,17%
2018	85 689,96	6,16%
2017	80 716,20	6,17%
2016	76 022,14	1,59%
2015	74 829,37	-5,35%
2014	79 059,95	2,69%
2013	76 989,92	2,92%
2012	74 805,34	1,90%
2011	73 413,65	11,00%
2010	66 140,51	9,34%
2009	60 488,89	

Рис. 1. Зміни ВВП в світовій економіці [2].

Сучасна криза торкнулася всіх країн, які є інтегрованими в світову економіку, проте неоднорідно - з різною швидкістю і силою впливу.

У багатьох сучасних дослідженнях (К. Рейнхарт і К. Рогофф, Р. Барро і Ж. Урсу, К. Рейнхарт і Дж. Кальво, С. Сечетті, М. Келер і К. Аппер, Д. Фурсері і А. Муругану) виділені закономірності розвитку фінансово - економічної кризи в залежності від показників передкризового розвитку економіки, зокрема: темпу зростання ВВП, стану державного бюджету, державного боргу, інфляції.

В результаті аналізу наслідків сучасної кризи обґрунтовуємо разом із дослідниками цієї проблеми висновок про обмеженість прогнозування розвитку кризи на основі окремих показників [1].

Пропонуємо розглядати їх у взаємозв'язку на основі поняття фінансової стійкості як сукупності макроекономічних, мікроекономічних чинників і чинників фінансового ринку. Це дасть змогу характеризувати здатність країни протистояти кризовим потрясінням на світовому фінансовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Лепешкіна К.М. Особливості сучасної кризи на світовому фінансовому ринку. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. URL: <http://www.fa.ru/org/div/uank/autorefs/Documents/2011/Д%20505.001.01/автореферат%20Лепешкіна%20К.Н.pdf> (Дата звернення 22.04.2021).
2. Молчанова О.А., Чепурко Ю.С. Трансформація економічної кризи в умовах глобалізації. – URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/transformatsiya-ekonomicheskogo-krizisa-v-usloviyah-globalizatsii> (Дата звернення 20.04.2021).